

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของผู้ประกอบการการค้า
ชายแดนไทยกับกัมพูชา ด้านอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
ชื่อนักศึกษา ฐิติมา เกษมสุข
รหัสประจำตัว 53B73180107
ปริญญา บริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชา บริหารธุรกิจ
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิษฐ์ ศิริโวหาร
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนต์ฤทัย คลังพหล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคการค้าชายแดนไทยกับกัมพูชา ด้านอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างนโยบายภาครัฐเกี่ยวกับการค้าชายแดน ความพร้อมของผู้ประกอบการ และการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทยกับกัมพูชา ด้านอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว และ 3) วิเคราะห์การเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทยกับกัมพูชา ด้านอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว การวิจัยเป็นแบบผสมผสาน โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบพร้อมกัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 640 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 16 คน วิเคราะห์ผลเชิงปริมาณโดยการทดสอบความสอดคล้องของรูปแบบตามภาวะสันนิษฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยโปรแกรมลิสเรล (Serial No. 26F0-596D-5693-392E) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์เนื้อหาแยกตามประเด็นสำคัญ

ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพปัญหาและอุปสรรคการค้าชายแดน มีดังนี้ (1) นโยบายของภาครัฐ คือ นโยบายบางส่วนไม่สามารถส่งเสริมความสามารถทางการแข่งขันให้ผู้ประกอบการในเขตชายแดนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ปัญหาความซับซ้อนที่จะได้สิทธิประโยชน์สำหรับการลงทุน หรือมีเงื่อนไขและข้อปฏิบัติที่ดำเนินการได้ยาก การให้บริการที่ล่าช้า ค่าแรงงานกัมพูชาเกือบเทียบเท่ากับของไทย การช่วยเหลือผู้ประกอบการจากภาครัฐยังไม่ครอบคลุม และนโยบายส่งเสริมการจัดการความรู้ของภาครัฐยังไม่ชัดเจน (2) ความพร้อมผู้ประกอบการ คือ การไม่วิเคราะห์มุมมองในภาพรวมของการทำธุรกิจ การไม่มีแหล่งเงินทุนเป็นของตนเอง การกู้เงินนอกระบบเพื่อใช้หมุนเวียนกิจการ การรอให้ผู้ประกอบการจากฝั่งประเทศเพื่อนบ้านเข้ามารับสินค้ากลับไปจำหน่ายต่อ การขาดการหาพันธมิตรทางธุรกิจ และขาดการพัฒนาและการออกแบบให้เป็นสินค้าของตนเอง (3) การเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน คือ การส่งเสริมจากภาครัฐด้านระบบโลจิสติกส์ยังไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านภาษากัมพูชา นโยบายและการดำเนินงานยังไม่เป็นรูปธรรม กีดขวางนักลงทุนไทย นโยบายผ่อนปรนสำหรับผู้ประกอบการที่ติดบัญชีดำ (แบล็คลิสต์) ที่เป็นไปได้ยาก และการมีสินค้าตัวเลือกที่ไม่ได้มาจากไทยเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

2) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ พบว่า ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่าไค-สแควร์เท่ากับ 311.86 (P-value 0.0526) โดยมีดัชนีการวัด CFI, GFI, AGFI, RMR, RMSEA และ CN เท่ากับ 0.999, 0.966, 0.956, 0.008, 0.014 และ 719.238 ตามลำดับ ซึ่งทั้งหมดผ่านตามเกณฑ์ข้อกำหนด โดยด้านที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ ด้านปัจจัยดำเนินการ รองลงมา คือ ด้านกลยุทธ์องค์กร โครงสร้างและการแข่งขัน ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน และด้านความต้องการของตลาด ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.997, 0.938, 0.913 และ 0.841 ตามลำดับ โดยมีค่าความเชื่อมั่น ร้อยละ 99, 88, 83 และ 71 ตามลำดับ

3) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทย สามารถนำตัวแบบสมการเชิงเส้นในการวิจัยมาสร้างเป็นกลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพของธุรกิจได้ทั้งหมด 3 กลยุทธ์ คือ (1) กลยุทธ์พัฒนานโยบายภาครัฐ ประกอบด้วยพัฒนานโยบายสิทธิประโยชน์สำหรับการลงทุน มาตรการการใช้แรงงานต่างด้าว การจัดหาแหล่งเงินทุน และโครงสร้างพื้นฐานและด้านบุคลากร (2) กลยุทธ์พัฒนาความพร้อมของผู้ประกอบการ ประกอบด้วย การพัฒนาด้านการบริหารความพร้อมส่วนบุคคล การตลาด และการเงิน (3) กลยุทธ์การพัฒนาประสิทธิภาพในการแข่งขัน ประกอบด้วยการพัฒนาด้านปัจจัยดำเนินการ ความต้องการของตลาด อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง และกลยุทธ์

นอกจากนี้สามารถนำผลการศึกษาในเรื่องของกลยุทธ์ที่ควรปฏิบัติมาสรุปและปรับเปลี่ยนตามความสำคัญของกลยุทธ์ในสมการตัวแบบ เป็นองค์ความรู้สำหรับการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทยกับกัมพูชาที่เรียกว่า บันไดสามขั้นสู่ความสำเร็จในการแข่งขัน หรือทริปเปิ้ลพี ซึ่งต้องเริ่มพัฒนาตามลำดับขั้นของบันได ได้แก่ (1) พัฒนานโยบายภาครัฐ ผลการวิจัยพบว่านโยบายภาครัฐช่วยเสริมความพร้อมของผู้ประกอบการ ร้อยละ 94 โดยการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ ภาครัฐต้องใส่ใจในความต้องการของผู้ประกอบการ (2) พัฒนาความพร้อมผู้ประกอบการ ผลการวิจัยพบว่าสามารถส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จหรือเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการร้อยละ 98 โดยการพัฒนาความพร้อมของผู้ประกอบการด้านการบริหารให้มีความรู้ความเข้าใจถึงหลักการวิธีการบริหารองค์กร ด้านความพร้อมส่วนบุคคลให้สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว ด้านการตลาดให้สามารถศึกษาจุดอ่อนและจุดแข็งของคู่แข่งได้ และด้านการเงินให้สามารถจัดระบบบัญชี ที่ง่ายต่อการตรวจสอบและสืบค้น (3) พัฒนาประสิทธิภาพในการแข่งขัน เป็นขั้นตอนในการตรวจสอบความสามารถในการแข่งขันที่มีอยู่เดิมและปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การค้าชายแดน ความสามารถทางการแข่งขัน นโยบายภาครัฐ

Thesis Title	Increasing Competitiveness of Trade Entrepreneurs at Thai-Cambodia Border: Aranyaprathet, Sa Kaew Province
Student	Thitima Kasemsuk
Student ID	53B73180107
Degree	Doctor of Business Administration
Field of Study	Business Administration
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr.Theathanick Siriwoharn
Thesis Co-Advisor	Assistant Professor Dr.Kanreutai Klangphahol

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to analyze the problems and obstacles in border trade at the Thai-Cambodia border in Aranyaprathet, Sa Kaew Province, 2) to analyze the causal relationship between government policies, entrepreneur readiness, and the increasing competitiveness of enterprises at the Thai-Cambodia border: Aranyaprathet, Sa Kaew Province, and 3) to analyze the increasing competitiveness of enterprises at the Thai-Cambodia border: Aranyaprathet, Sa Kaew Province. The research used mixed methodologies with a convergent parallel design. Questionnaires and interviews were used as the research instrument. The sample for the quantitative research consisted of 640 individuals, whereas the one for the qualitative research consisted of 16 key informants. The method used to analyze the quantitative investigation involved a structural equation model analysis (SEMA), and the statistical software LISREL (Serial No. 26F0-596D-5693-392E). Content analysis was used for the qualitative investigation.

The results revealed that:

1) The problems and obstacles in border trade were as follows: (1) government policies; some government policies could not support the entrepreneurs efficiently, such as the complexity of incentives, various conditions in practices, slow and late service, same labor wages as for Cambodian labor, uncovered government policies for entrepreneurs, and unclear supporting policies for knowledge management from government, (2) entrepreneur readiness; overall lack of business analysis, lack of entrepreneurs with their own financial resources, private loan with high interest rates, the waiting periods for operators from the neighboring country to pick up goods for resale, lack of business partners, and lack of development and design for their own products, and (3) competitiveness enhancement strategies; lack of policies promoting public logistics, lack of personnel who can speak Cambodian, untouchable policies and operating conditions resulting in obstructions for Thai investors, inflexibility and

difficulties for blacklisted investors, and increasing number of products not from Thailand.

2) The analysis of the causal relationship showed that there were 4 elements, which were consistent with the empirical data with a Chi-square of 311.86 (P-value = 0.0526) as well as the measure indexes CFI, GFI, AGFI, RMR, RMSEA and CN of 0.999, 0.996, 0.956, 0.008, 0.014 and 719.238 respectively. All indicators were found to pass the criterion. The highest weight factor was for the input operation factor, next were organization, structure and competition, related industries and support, and marketing demand with weighted factors of 0.997, 0.938, 0.913 and 0.841 respectively and confidence values of 99, 88, 83 and 71 %, respectively.

3) The results from structural equation model of the research can be applied to create 3 important strategies for enhance competitiveness of enterprises at the Thai-Cambodia border: (1) strategies of government policy development which consist of investment incentives, foreign workers, financing aid, and transport infrastructure and customs, (2) development of entrepreneur readiness strategies which consist of administrative development, personal readiness, marketing and finance, and (3) competitiveness increasing strategies which consist of the development of operational factors, market demand, relevant industries, and strategies.

Additionally, the results strategies can be summarized and adapted based on the importance of strategy in the model equations, to new knowledge for enhance the competitiveness of trade operators at the Thai-Cambodia border through an approach called “The three steps to success in competition (PPP: Polices, Preparation, and Proficiency)”. Its development should be done by the following steps: (1) policy development step; the results have shown that the policies help to increase the readiness of the entrepreneurs by 94 %. In this step, entrepreneurs cannot develop on their own because it involves a factor outside of the organization. It is the main responsibility of the government to take care of the needs of the entrepreneurs, (2) preparation step; the results have shown that entrepreneur readiness or preparation has 98 % relevancy with the competitiveness of the enterprises, which could improve by developing knowledge administration to better understand the principles of management, personal readiness to allow for fast and correct decisions, and marketing knowledge to study the weaknesses and strengths of competitors, and (3) proficiency step; checking the existing active abilities and improve the existing competitive advantage strategies.

Keywords: Border Trade, Competitive Advantage, Government Policy